

Epifani. Forklarelsens søndag.

Fastelavns søndag.

Matthæus 17:1-9. 2 Peter 1:16-21. 2 Mosebog 24:12-18.

Epifanitiden, hvor kirken skal lære Jesus at kende efter julens budskab om hans fødsel i Betlehem, slutter med forklarelsens søndag. Det er en stor søndag i kirkeåret. Teologisk tung forkyndelse. Teksten er lige så selvfølgelig, som juleevangeliet er juleaften. Søndagen er samtidig sidste søndag inden fasten, altså fastelavns søndag, og her er teksten ganske vanskelig at bruge til en fastelavns forkyndelse, som ofte er en børnegudstjeneste. Tekster, der kræver abstrakt tænkning for at forstå, tekster, der omhandler ukonkrete begreber, og tekster, der anvender udpræget metafor- og billedsprog, er ikke egnede til forkyndelse for børn. Her står vi overfor en stor udfordring på forklarelsens- og fastelavns søndag.

Hvad er det dog, der sker på det bjerg, som får Jesus til at sige, at de kun 3 disciple, som oplevede det, ikke må sige noget til nogen før om lang tid? Hvis de ikke måtte sige noget, hvordan kan det så være en vigtig tekst til en af kirkeårets store gudstjenester?

Der er mange spørgsmål. Hvad var det, de så på det bjerg? Hvordan kunne de være sikre på, at det var Moses og Elias, og ikke Gorm den Gamle? Ingen af de 3 disciple vidste, hvordan disse oldgamle, historiske personer så ud, ej heller hvilket sprog de talte. Hvordan kan man i det hele taget møde historiske personer? Lysfænomenet, hvad var det? Lysende personer, aura eller glories, som kun få mennesker kan se? Hvad er formålet med en samtale, som ingen af tilhørerne forstår eller kan gengive? Og så Peters replik: Skal vi bygge tre hytter til jer tre? Er det et forsøg på at fastholde et stort øjeblik, sådan som vi kender det fra karismatiske oplevelser i menigheden, hvor alle ønsker at gøre øjeblikket til noget bestandigt, der ikke forsvinder? Hvad er formålet?

Spørgsmålene om alt det uforklarlige er mange. Men tekstens betydning i evangelierne er klar og afgørende. Her på bjerget høres Guds stemme med samme ord, som ved Jesu dåb: "Det er min elskede søn, i ham har jeg velbehag. Hør ham!" Med de ord og den stemme anerkender Gud Jesu person og gerning. Det er det, der er forklaringen, ikke menneskers forklaringer, men den guddommelige forklaring. Det er det, der er den fuldstændige epifani. Det har nærmest karakter af en kalds-beretning. Stemmen taler til Jesus og til tilhørerne. Fuldstændig ligesom ved Jesu dåb.

Hvor Jesu dåb med Guds stemme er en indvielse af Jesus til at påbegynde sin gerning, som forkynnder, helbreder og forandrer af religionen i mødet med folk, mange folk, i store dele af det nordlige Israel, en triumferende præsentation af, hvad Jesus kan og hvem, han er, så er synerne på forklarelsens bjerg med Guds stemme, der siger det samme, en indvielse af Jesus til at påbegynde den anden halvdel af livsopgaven, at være den lidende og sårbare tjener, der sætter kampen i Jerusalem, korset på Golgata, op som mål og succeskriterie. Her er noget stort!

Ligesom ved Jesu dåb er forklarelsen på bjerget også en manifestation af den Treenige Gud. Her har vi Jesus og Faderen og Ånden i funktion om det samme og med samme projekt foran sig.

De tre disciple måtte ikke fortælle noget om deres oplevelse før om lang tid. Det kom de også til, og hvis de ikke havde gjort det, ville vi ikke have haft historien i bibelen. Men Peter, den ledende apostel i den første kirke, skriver i sit andet brev, 2 Peter 1:16-21, om Jesu magt og majestæt, og her begrundes han, hvad Jesus kan, med tydelig omtale af forklarelsen på bjerget. Lige før denne omtale, finder vi den formulering, som kom til at betyde ganske meget for John Wesley's teologi, at "I skal få del i guddommelig natur," et udsagn som Peter netop bruger for at sige noget om, hvad det betyder, at Jesus har magt og myndighed til at forandre mennesker til større lighed med ham. Var det på bjerget, at Peter opdagede, hvad guddommelig natur er?

Endelig er teksten om forklarelsen på bjerget afslutning af Epifanitidens lærende forkyndelse om, hvem og hvad Jesus er. Med læsning af 2 Mosebog 24:12-18, hvor Gud åbenbarer sig for Moses på Sinaj bjerg, har kirken villet hjælpe os til at se Jesus, som den nye pagts Moses, den person, som er bindeleddet og formidleren mellem Gud og verden.

Med afslutning af Epifanitiden og vendepunktet på toppen af forklarelsens bjerg følger nedstigningen til alle problemerne og vejen mod lidelsen, kampen, det at give sig selv fuldt ud, frem mod kulminationen på korset, som både er begivenheden, hvor Gud giver "Guds Lam" til befrielse og nyt liv, og hvor korsdøden er den fælde, hvor ondskabens magter lokkes til at dræbe Jesus, så han i det Helvede, som opstår, kan knuse Døden, Ondskaben og forgængelighed, og befri alle, som ikke selv har nogen magt over mørket. Fastetiden er den tid, hvor vi følger Jesus på vejen til Jerusalem, til kampens og sejrens sted. Stedet, hvor kenosis gennemføres totalt.

Salmeforslag:

138. Med strålekrans om tinde

139. Min Gud, at være her!